

ערב שבת קודש פרשת יתרו
י"ב שבט ה'תשע"ז **שנת הקהל**
חדר מנחם חב"ד - מוסקבה

החילול

Солдат

ДНЕВНИК ПОЕЗДКИ

Ученики хедера
в Санкт-Петербурге

יומן מסע

חדר מורים

ר' מענדי מרקוביץ

יוחאי ואורן אתוועדיס

איימ!

תשמעו סיפור:

איש העסקים הרב יששכר-רב וייס מקליפורניה נהג להתייעץ ברבי בענייני עסקיו. פעם, לפני עסקה גדולה מאוד נכנס אל הרבי וביקש את ברכתו למהלך. שאלו הרבי: "ומה תיתן לי?". הרב וייס הופתע מהשאלה והשיב מיד: "כל מה שתבקשו". חייך הרבי ואמר: "אני מבקש, שבפעם הבאה שתבוא אלי, תביא איתך אלף דפי גמרא..."

עד כאן הסיפור, שאנינו יודעים מה היה בסופו.

אך אני חשבת, אם זה מה שדורש הרבי מאיש עסקים, מה הרבי דורש מאיתנו, ילדים הלומדים ב'תלמוד תורה'... ועד כמה אנו צריכים להיות שקועים ולנסות להתקדם כל הזמן בלימוד התורה.

הרב יואל בהן מספר על בחור שנכנס ליחידות אצל הרבי, שדיבר איתו באריכות. תשמעו מה אמר לו הרבי בין הדברים: ילד שלא ראה את אביו ולפתע הוא פוגש אותו, באופן טבעי, הוא צועק 'אבא' וריץ אליו ומחבקו. הצעקה והחיבוק אינם לשם מטרה מסוימת, אלא מאהבה פשוטה של בן אל אביו....

"יהודי רוצה לפגוש את הקב"ה ולחבק אותו, אזי לוקח הוא גמרא ויושב ולומד!"

העורך

הנסינות והקשיים". יוחאי: "וואו! קפה! לא ידעתי שגם מצמחים אפשר ללמד דרכים בעבודת ה'. חשבת שרק מפלים..". ארן: "מה נראה לך שאפשר ללמד רק מצמחים ומפלים? אפשר ללמד מכל דבר בעולם!". יוחאי: "מעגן באמת, מה עוד אפשר ללמד מהעץ?".

ארן: "תראה, יכול להיות עץ איכותי טוב, עם שרשים, ענפים רחבים וחזקים, אך אם אין לו פרות הוא לא מיוחד - הוא עץ סרק..."

אך אם הוא מצמיח פרות, גם אחרים נהנים ממנו, ועל ידי הפרות הוא גם מצמיח עצים נוספים, הוא עץ איכותי ומניב!

מזה אפשר ללמד שלא מספיק שאנחנו נהיה ילדים טובים, חסידיים ומצטיינים. אלא נדאג לחבר שילמד ויבין, שעוד יהודי יניח תפלין, להיות שלוחים אמתיים!

הנה, למשל אני, בזכות השליח אצלנו בשכונת "נה ארנים", למדתי על היהדות והתחלתי לשמר מצוות, פי השליח לא דאג רק לעצמו אלא חשב גם עלי..."

יוחאי: "אתה יודע מה? חשבת על עוד משהו, זה קשור לפרשת השבוע: הילדים בעקר דומים לעצים כי אצלם רואים את הצמיחה והגדילה כל הזמן, לא רק בגשמיות אלא גם ובעקר ברוחניות. בפרשה שלנו רואים את החשיבות של הילדים שבזכותם קבלנו את התורה - בנינו ערכים בעדנו!"

ארן: "אם כן, לילדים יש גם כח מיוחד להביא את הגאולה... רגע, אז איזה עציץ רצית?"

יוחאי: "מה זה משנה.. מכל דבר אפשר ללמד הורה בעבודת ה'..."

יוחאי: "שלום מר ארן צמח, אכל לקנות אצלך עציץ נאה לחנות הפלים שלי?"

ארן: "בשמחה!!! איזה עציץ תרצה? גדול, קטן, רחב או צר?"

יוחאי: "בדיוק על זה רציתי להתעץ אתך. ביום שלישי ערכתי התועדות חסידית עם הפלים בחנות לכבוד 'י שבט והתועדנו על ענין הבטול בהרבה תחומים: בתפלה, צדקה, אהבת ישראל ועוד.. חשבת לקנות עציץ קטן וצנוע לכבוד ט"ו בשבט, שיהיה בטול.."

ארן: "מה??? התועדות?! עם פלים!!! הכל בסדר אתך???"

יוחאי (מהרהר לעצמו): עוד מעט גם הוא יחשב שאני משגע. נסביר לו מה שהסברתי ליצחק... "לא ממש מתועד.. אני מדמין כאלו אני מתועד אתם ולומד מהם כל מיני דברים בעבודת ה'..."

ארן: "ההא אוקיי, גם אני לומד כל מיני דברים מהצמחים שלי בחנות.. בדיוק ביום שני היה ראש השנה שלךם, (מצחקק): היה לנו התועדות רצינית.."

יוחאי: "התועדות עם צמחים?! מה כבר אפשר ללמד מצמחים?"

ארן: "המון!!! השאלה שלי מה אפשר בכלל ללמד מפלים?"

יוחאי: "רואים שלא בקרת ב'חדר' בתקופה האחרונה..."

ארן: "טוב, אקפץ לשם בהזדמנות.. אז בא נתחיל מההתחלה: ראשית כשאני שותף גרעין באדמה, עלי לנדא שהוא לא חתונה, סדוק או שרוט. כל בעיה קטנה בגרעין יכולה לגרום כל מיני בעיות ופגמים בלתי הפיכים בעץ כשיגדל. מזה לומדים שעלינו לחנך את ילדינו באופן משלם - חנוכה על טהרת הקדש ללא פשרות' - שייגדלו ויהיו חסידים ויראי שמים. וכמו שבפעם ככל ששרשיו יותר גדולים וחזקים - העץ יכול לעמוד בכל מצב, אפילו מול סופות ורוחות עזות. מזה לומדים ככל שהשרשים שלנו - האמונה והקשר לקב"ה - יהיו יותר חזקים - נוכל לעמוד איתנים בפני כל

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' דוד ורעייתו רחל ריסא ע"ה חנוזין

עיתון 'החיי' - עריכה: ר' שיעל'ה גרוס מערכת: ר' אבי גדו', ר' יוסף יצחק דלוין, ר' אפרים אלטשולער, הת' אוריה ג'ור, הת' נפתלי רייניץ, הת' מענדי בריל עיצוב: ר' אברמי זקם פניות, תגובות והערות ניתן לשלוח לכתובת: achayalru@gmail.com

זמני השבת
כניסת השבת: 16:37
צאת השבת: 17:58

בכרך המושלגת והקפואה שבין
 פטרבורג למוסקבה, התיישב
 אורי'ה ג'ורי אכתוב את רשמיו
 מביקור מקיף שערכו תלמידי
 כיתה ז' בעיר הצפונית יחד
 עם המלמד ר' אברהם זקס,
 ומנהל החצר ר' יוסי קצני *
 כאן ישה אדמו"ר הצקן במאסר,
 וכאן ביתו של הרבי הריו"ף... *
 מלימוד מיוחד עם יחצר מנחם'
 בפטרבורג, ועם ביקור בימינו
 רוסי'ה!

צפונה מכאן

יומן מסע

צילומים: שיעליה בריל

בקרון הרכבת בדרך לפרטרבורג

חברים לשליחות

קרוב לשעה שמונה בבקר עזרה הרקבת בתחנת פטרבורג. את פנינו קבל משב רוח קריר אך מרענן, ומיד יכלנו לחוש ביחודיותה של העיר. מכל פון נבטו לעינינו מוזאונים ואוניברסיטאות, כשגשרים החוצים את הנהרות מפרידים ביניהם.

הזדרזנו לנסע לבית הכנסת, לטבילה ותפלת שחרית. בית הכנסת המרפזי בפטרבורג הוא מהמפארים באירופה. הוא נבנה לפני 130 שנה, ועל בנייתו עמלו מאות אנשי מקצוע ואמנים, כל אחד בתחומו הוא. מלאכת הבנין נמשכה חמש שנים תמימות! האולם רחב וגבוה במיוחד, מהתקרה משתלשלות נברשות מפארות, וכל המתחם מעטר ב"טקסטורות" מיוחדות. מעל לארון הקדש המיוחד מתנוססת קשת ענקית ש"זורקת" את קולו של החזן עד לחלל האחורי של בית הכנסת.

לאחר התפלה וארוחת הבקר, צעדנו מספר רחובות עד שהגענו ל"חדר מנחם"... כן, כן, ה"אח התאום" שלנו בפטרבורג... המפגש עם החברים

שיעדיהם במרחקי נסיעה ארכה ברחבי אירופה.

במהירות מצאנו את הרקבת שלנו, "החץ האדום". עלינו על הקרון והסתדרנו בחדרים. אתם יודעים, ברפבות כאלו, שנוסעות במשך שעות ארוכות ולפעמים אפילו מספר ימים, אין פסאות כמו שיש בטרמוואי או במטרו, ואפילו במטוס. כאן כל נוסע מקבל מטה, מקום אחסון לחפצים, וכמוכן שלחן לאכילה ולעבודה.

כשנשמעה צפירת הרקבת, הלבבות החלו לפעום בהתרגשות. הנה, הרקבת כבר יוצאת, ליומים של התעלות רוחנית והנאה בעיר פטרבורג. במשך שעות ארוכות נוסעת הרקבת על פסי הברזל, עולה צפונה, כשכל הדרך השלג לא מפסיק לרדת. בחוץ קפוא, אך בתוככי הקרון להבה חמימה בוערת - התפנסנו כלם בחדר אחד לשמיעת תכנית הנסיעה ולהתועדות חסידית.

אחרי קריאת שמע וכמוכן הכנת נט"י, פרשנו ליצוענו, ללון את הלילה ברקבת השועטת קדימה.

23:00 תחנת הרכבת

Ленинградский Вокзал מוסקבה.

הלילה הקרפי של יום ראשון כבר עטף את תחנת הרקבת במרפז העיר, כשהמיניבוס הלכו פלס את דרכו בחניה והחל לפרק את המטען האנושי החוצה. המעבר החד בין הרקבת החם לאויר הקפוא השורר בחוץ, נפרת על פניהם. הם מתעטפים בעוד מעיל, מהדקים את הכפפות לידיהם, ומתחילים לצעד לכוון הרציף.

אם עוד לא הבנתם במי מדבר, הבה ונסביר לכם: תלמידי פתה ז' של חדר מנחם מוסקבה יצאו יחד עם המורה ר' אברימי זקס לנפש בפטרבורג הצפופנית והמושלגת, כשאליהם גלויים המנהל ר' יוסי קעניג והתלמידים השלוחים.

על מסילת הברזל

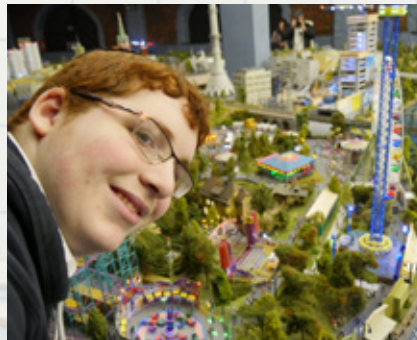
לקראת חצות ליל הגענו לרציף הרקבות. התחנה הייתה מלאה באותה שעה ברקבות מהירות וחדישות

לימוד תניא בע"פ ותמילת שחרית

גולשים על הקרח בפארה ילגין

מהחדר שם היה ממש מרגש. זה המקום לציין את המבצע שקדם לנסיעה, ובמסגרתו למדנו בטלפון עם חברים בני גילנו מהחדר' בפטרבורג. אז הנה, סופסוף פגשנו פנים בפנים את הילדים שאתם למדנו בטלפון. כמוכן שישבנו בהתלהבות ללמוד משתף.

לשנה בצפייה דרוכה ליום המחר.

מאחורי חומות המבצר

את יומו השני של המסע התחלנו כמוכן בלמוד חסידות, תפלה ופת שחרית בבית הכנסת הגדול, ומיד יצאנו למבצר פטרובלסקי בו כידוע שעה רבנו הזקן במאסר.

כשהגענו למקום חשנו מיד בהתרגשות מיחדת. אין זה מקום פשוט, כנגד כל יום בכלא הזה חבר אדמו"ר הזקן פרק נוסף בתנאי. כאן נתגלו אליו המאורות הגדולים הבעל שם טוב והמגיד, והנה הנהר, שאמנם עכשיו קפוא אך כאן ארע הנס והספינה נעצרה לקדוש לבנה. הסתובבנו באימה במסדרונות בית הסהר, הדלתות פתוחות לרוחה ומציגות את תאי הכלא, המכילים בקשי מטה, שלחו, וחלוו קטנטו. יכלנו לשמע באזנינו את רקיעת הרגלים של הסוהרים מתקרבים לחדרנו...

כידוע, כל רבותינו נשיאינו היו בפטרבורג, או בתקופות שבה שם העיר היה לנינגרד. אחד המקומות

אבל מיד זיהינו את המתקנים של פרק ВДНХ ואת האנטנה המפרסמת של העיר. בקרנו גם בפסגות של הרי אורל ובאתרי הסקי ברחבי המדינה, צפינו בקדוחי הנפט ובשדות תעופה, בלחיצת כפתור הזנקנו גידות משטרה וכבוי אש והקמנו עובדים מרובצם. כן, הכל כמוכן מיניאטורי, אך מדיק עד לפרטים הקטנים.

את ארוחת הערב סעדנו במסעדה כשרה למהדרין במרכז העיר, כשהארוחה הפכה במהרה להתועדות חסידית וקבלת החלטות טובות. הגענו לדירה בשעת לילה מאחרת עיפים אך מרצים, ומיד התארגנו

מיד אחרי הסיור בחדר יצאנו לפרק ילגין. הפרק היה מכוסה כלו בשכבת שלג צחורה, מיד שכרנו מגלשים והחלנו לגלש במרובד הלבן. היו אמנם כאלה שגלו בקיאות מפתיעה במלאכת הגלישה והסקי, אך חלק מהתלמידים בצעו כמה 'קולעס' במהלך המסלול.

אחרי כמה שעות מאתגרות בפרק, יצאנו ליעד הבא. רק כשירדנו מהמונית גודע לנו שאנו הולכים ל... מיני רוסיה! החתמנו אשרת כניסה ונכנסנו לתוך המוזיאון המרתק. יחד טיילנו בכל רחבי המדינה, כמוכן שמיד רצנו לראות את מוסקבה, לא הצלחנו למצא את הבגין של החדר..

מוזיאון 'מיני רוסיה'

לימוד עם כיתה ז' בחיידר המקומי

בבית הנלא שבמבצר פטרופבלסקי

בארמון ה'הרמיטז'

המוזאון, בארמון החרף של קיסרי וצארי הממלכה, שוכן בסמוך למבצר ועל שפת הנהר. מחלונות הארמון נשקפת העיר בשיא תפארתה, מהקומות הגבוהות נתן לראות את עשרות האיים המרפכים את פטרבורג והנהרות שזורמים ביניהם. את קירות המוזאון המעצבים בצורה ארכיטקטונית עתיקה מעטרת נברשות קריסטל, ועליהם תלויים עיטורי זהב בצורות שונות. נכנסנו לאולם ה"פילדמרשלים" מהתקופות השונות, ושמענו ספורים מרתקים מ'ר' אברימי על אדמו"ר הזקן, הקיסר אלכסנדר והנסיך שר הצבא מיכאיל קוטוזוב. קבלנו גם הצצה נדירה לחדרי הארוח של הצארים, ובהם מצופים זהב טהור מכל פונו, ובהם מונחים אחר כבוד עתיקות מתקופות שונות.

זמן פרידה

לאחר תפלת ערבית ישבנו להתעודות באולם בית הכנסת עם חברינו מהחדר בפטרבורג, יחד עם מנהל החדר ר' אלעזר גולדברג, בהמשך זכינו לשמע דברים נלהבים מהשליח והרב הראשי ר' מענדל פבזנר, שעורר את התלמידים להיות מונחים בלמוד התורה ובחיות חסידית. השעון ממשיך לתקתק וזמן הסיום קרב. יצאנו לסיבוב עם ר' שאול ברוק, ממנהיגי הקהלה, לסיור בבית הכנסת המפואר. הוא ספר לנו על היסטוריה מסירות הנפש שאפפה את באי בית הכנסת בתקופת הקומוניזם, וכמוכן מהו הקף הפעילות כיום.

הידועים לנו הוא ביתו של אדמו"ר הרי"ץ בשנת תרפ"ז, מבית זה נלקח למאסר בשפאלרקע. לאחר כמה דקות נסיעה, בהן עברנו מעל לא פחות מ-10 גשרים ונהרות, הגענו לרחוב מוחוויא 22, מכתבת זו נאסר אדמו"ר הרי"ץ. הרבי שלנו גם היה אז באזור זה. בדירה ההיא הצטופפו בחגי תשרי כ-500 חסידים, אך כיום הדירה מחלקת לשלוש דירות נפרדות. כמובן שהתחנה הבאה הייתה תחנת המשטרה בה נחקר ונאסר אדמו"ר הרי"ץ. אין ספק, כי כשרקדנו ברחובה של לנינגרד את גגו חג הגאולה הוכחנו כי מלחמתו של הרבי בקומוניזם נחלה נצחון, שמהדהד גם עשרות שנים אחרי!

ארמונות של זהב

את הבקור במוזאון הרמטאז' לא נשכח פנראה בתקופה הקרובה.

אוצר הספרים העתיק בעליית הגג

התועודות עם השליח הרב פבזנר

בית הכנסת הגדול

שיעור חסידות לפני התפילה

בכניסה לבית המעצר שפאלרקע

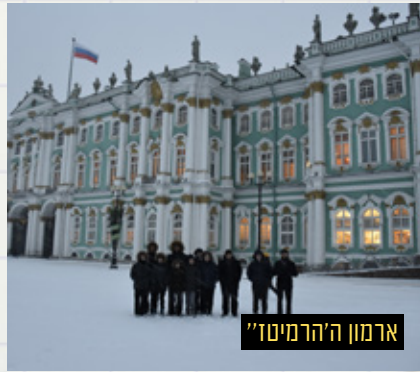
ארוחת בוקר שהפכה להתוועדות חסידית

המקהלה את קולות הטנור והאלט שלהם בקומפוזיציות יהודיות מסורתיות, ומלויים את החזן בתפלתו.

סוף דבר

אני יושב בקרון הרפכת ושומע את הילדים סביבי. אחד שח על החלטה טובה שקבל, הלה מספר בהתרגשות את קורות היום המיוחד, וחברם משחזר את האטרקציות שחוו תוך כדי נשנוש קטן. "אין ספק" אומר לי ר' יוסי קעניג, "כל החדר רגיש עכשיו את תוצאות המסע המיוחד. פתה ז' בודאי יחדירו בשאר התלמידים את מה שספגו באתרים החסידיים ובדברים ששמעו בהתוועדויות מפי המשפיעים, ולא ישכחו זאת בזמן הקרוב!"

ארמון ה'הרמיטז'

תורה עתיקים, מגלות וספרי למוד ישנים ובלויים, שאוצר רב טמון בהם. ומשם, העליה ליצייע המקהלה. אצטבא מעטרת בולטת בגובה של כ-20 מטר, משקיפה על כל היכל בית הכנסת ובה ה"פארנצ'עס של הקאפעלע". משם נותנים חברי

אנחנו יוצאים מאולם בית הכנסת ועולים למעלה, אל מעל לעזרת הנשים. משם אנחנו ממשיכים במדרגות ברזל תלולות וישנות לעלות עוד לעליית הגג של בית הכנסת העתיק, שם מתגלה לנגד עינינו ה"אוצר", גניזה של ספרי

לרגל חמשה עשר בשבט - ראש השנה לאילנות נערך כינוס צבאות ה' - הקהל, ב'חדר מנחם'. בהתאם להוראת הרבי. התלמידים יחד עם המלמדים התכנסו בבית הכנסת, אמרו פסוקי תורה, ושמעו על מעלת היום המיוחד, ולקינחו - חידות מצוירות.

הסבס חש' 'חדר מנחם' והקהילה כולה, כמחנת האופסערניש' לכן החתוך ר' אליהו דיקטיון, ישראל יחי' לחשיה השישו אורחים רבים מארץ הקודש, ובהשתתפות השליח הראשי הרב לאבאר. נאחל להורים היקרים רוב נחת חסידית!

תלייה רהב

סיפור מתח בהמשכים | 13 מאת י. קלפוס

הוא נפל תחתיו מעלף.

במהלך בריחתם החפוזה, לא שם לב כלל ששכח את חצקל הקטן על העץ...

אוסטריה. בבית חב"ד.

לאחר ששמע מר' בערל את השתלשלות הארועים, בקש ממנו איתן לומר לו בדייק מתי נחתו וכן מתי יצאו משדה התעופה. כמו כן מהו מספר הטרימינל דרכו עברו וכיצד נראה האיש שנתקל בהם. לאחר שרשם את הפרטים נאנח קלות: "צר לי לומר לכם, אבל הענן הרבה יותר מסבך ממה שאתם משערים. מי שנתקלת בו בשדה התעופה, הוא האיש לו שייכים הדפים הללו. ככל הנראה החלפתם את הדפים. והוא איננו סתם אנטישמי קטן, חוששני שהוא אנטישמי גדול מאד."

"ושמן במיוחד!" הוסיף בלעג ר' בערל. "אני לא מבין איך מהתקלות פשוטה יכולה להתפזר תכולה שלמה של תיק. באם חפציו לא היו מתפזרים אף הם, הייתי בטוח שהוא עשה זאת בכונה תחלה."

איתן קם בכבודת ממקומו. הוא אסף את הדפים שעל השלחן והכניס אותם לתיקו. "הדפים האלו מכילים מידע רגיש הנוגע לבטחון היהודים שבארץ ישראל. מסכן מדי שישאר כאן". הוא פנה לצאת כשלקפתע נעצר והסתובב חזרה. "הייתי מציע לכם להיות ערניים ודרוכים. באם משהו נראה לכם חשוד אל תהססו להתקשר אלי בכל שעה. יש עוד שרוצים להניח את ידיהם על הדפים והם לא יבחלו בשום דרך פעלה". הוא הוציא מכיסו פתק קטן, רשם בזריזות מספר טלפון ומסר לידיו של ר' חיליק. "השתדל לשנן את המספר בעל פה ולאחר מכן השמד את הפתק. זהו מספר הטלפון האישי שלי. יום טוב ובהצלחה". ובמלים אלו יצא מהחדר כשהוא מותיר אחריו את ר' בערל ור' חיליק המומים ומדאגים...

המשך יבוא

תקציר הפרקים הקודמים: בריחת יהודים מגטו בפולין נתקלת בקשיים, הם נוקטים בצעד נועז ומסוכן. לאחר שנים רבות נרקמת עסקת נשק מסוכנת ע"י ארגוני טרור מוסווים ומעוררת את חשדם של גורמי הביטחון הישראליים. בינתיים משפחה חבדי"ת יוצאת לשליחות באוסטריה, מקרה מוזר משבש הן את מהלך העסקה והן את פעילות הבית חב"ד.

פולין. מעבה היער...

תוך מספר שניות נשמעו זעקות הפצועים ושאגות הקרב של הפרטיזנים. היער היה מכר לפרטיזנים כפי שהכירו את פך ידם. בשונה מהגרמנים, הם גדלו במקום והיו רגילים לתנאי השטח, דבר שהקנה להם יתרון מכריע על פני הגרמנים ההמומים שמצאו את עצמם לפתע בעמדת נחיתות בולטת. הבודדים שלא נפגעו, תפסו מחסה מאחורי הג'יפ שספק להם הגנה חלקית בלבד. לאחר כמה דקות החל הקרב להתחמם כשלמקום הגיעו לפתע כוחות נוספים. האש נפתחה מיד, גם מכוונים אחרים.

איור: נפתלי רייניץ

הטנק הראשון שהגיע למקום ספג מיד בקבוק 'מולוטוב' והתלקח. החלים שקפצו ממנו כשהם סובלים מכוויות קשות חסלו מיד. אך למרות מצבם הגרוע של הגרמנים, היה ברור שתוך זמן קצר יגיעו למקום כוחות גדולים יותר. תוך כדאי להט הלחימה, אף אחד מהגרמנים לא שם לב לבערל שירד בזריזות מהעץ וביחד עם שמעון נמלט במהירות מהמקום. לאחר שהגיעו לאזור בטוח יותר, עצר שמעון והחליף את בגדיו לבגדים ארוחיים.

אלא שאז נשמעה לפתע צעקה רמה ותוך שניות הקפו השנים באנשים שהיו לבושים בחלקם בבגדים רגילים, ואחרים במדי הצבא הפולני שכבר לא היה קים כלל. הם היו חמשים בכלי נשק שונים, היה ברור לחלוטין שמדובר בפרטיזנים. הם דרשו מהם ססמה מזוהה. משזו לא הגיעה, קשרו את ידיהם לאחור והובילו אותם אחר כבוד למפקדה, בכונה לחקור אותם.

בערל נזכר לפתע בדבר מה, וזעקת שבר נפלטת מפיו...

ליובאוויטש והיפּליה

מסע מרתק בעקבות החסידים עם ר' אבי גדז'

הרב ר' יצחק דובוב - ד

"ברור שאמריקה תנצח..." ר' שמואל זלמנוב

האחרונה אצל הרבי. וּשם אָמר: "רבי! הנכם מלך המשיח, תתגלו!!! ענה לו הרבי "אויף מיר איז קיין מניעה ניט" (מצדי אין שום מניעה לך). לאחר מכן הסביר ר' יצחק לתמימים אתם התנועה, שקבלת פני משיח צדקנו תלויה בנו דוקא.

כשהגיע לגיל שמונים כתב לרבי מכתב ובקש את ברכתו הקדושה. הרבי נשיא דורנו ברה אותו שזכה להאריך ימים וגיע גם לגיל תשעים. ר' יצחק דובוב נפטר בסוף שנת התשעים לחייו, שבוע לפני שחגג את יום הולדתו התשעים ואחת...

לפני שנפטר התבטא החסיד ר' יצחק, שהנו עולה לעולם האמת עם שתי זכיות: א. שסייע לרב החסיד ר' מרדכי דובין כשפעלו למען שחרורו של הרבי הרייז"ץ מברית המועצות. ב. על שפעל רבות שהרבי נשיא דורנו יקבל את הנשיאות!

מהרבי ברכה עבור אביו, "שיתחיל לראות טוב..". באותה תקופה הוא לא היה מסגל לקרא מספרים.. אמר הרבי לבנו של ר' יצחק: "מחר בליה (כשאקבל ליחידות) אראה לו שהוא יכול לראות..."

למחרת, כשנכנס ר' יצחק ליחידות, בקש שוב את ברכת הרבי, אך הרבי נשיא דורנו אמר לו, שלא כדאי לעשות נס ולפתח את עיניו כעת, כי קהל גדול ממתין בחוץ לראות מה יקרה בסוף, ואם אכן יחזר אליו מאור עיניו, יחשבו שבא אל הרבי רק בשביל נסים.. והרי לבוא אל הרבי רק כדי לזכות בנס, זו לא הנהגה חסידית חבד"ת. לכן הבטיח לו הרבי, שבקר אחר הוא יקום ויתחיל לראות טוב, והעקר שיתפלל את התפלות מתוך הסדור.

מקשר

ר' יצחק זכה לשמע התבטאויות רבות ומעניינות מהרבי. כמו למשל, כאשר חתן את בנו בניו יורק, וכבדו בחפה את הרבי באמירת שתי הברכות הראשונות, בקש ר' יצחק מהרבי שישאר גם לסעדת החתנה. אך הרבי סרב בטענה מדהימה, שבכל "ליל ששי" ו"ליל שבת" יש לו חברותא ללמד עם הרבי הרייז"ץ - חמיו, "און איך וועל דאס קיינמאל נישט אנוועקגעבן" - על זכות זו, לא אותר לעולם!...

בחדש שבט של שנת תשל"ה, נכנס ר' יצחק ליחידותו

פעל סתם

ר' יצחק דובוב היה מבחירי מנגני הנגונים החב"דיים. בספר הנגונים מופיעים נגונים רבים בשמו. כאשר השתתף בהתנועות אצל הרבי, היה מנגן בהוראת הרבי את הנגונים. ב"שמחת תורה" תשכ"א, ערך הרבי תחרות בין בעלי המנגנים החסידיים, לא לפני שאמר: "לעתיד לבוא, כשיבוא המשיח, ישאלו הגוים "הגדיל ה' לעשות עם אלה?" - כלומר, האם מתאימים היהודים לגדולה זו. - או אז יענו היהודים, אכן כן "הגדיל ה' לעשות עמנו" - ומדוע? - כי "היינו שמיחים!"

בתחרות זו, קבע הרבי כי ר' יצחק יהיה נציגה של אנגליה בתחרות, ר' שמואל זלמנוב ינגן מטעם אמריקה, ר' שמואל בצלאל אלטהויז ישמש כנציגה של אוסטרליה, וכן הלאה.. לכל אחד מהמנגנים הורה הרבי לנגן נגון. ר' יצחק דובוב אמר באותה הזדמנות "לחיים" לרב, וכשהגיע תורו לשיר נגון, אמר לרבי: "כשהרבי נמצא באמריקה, ברור שאמריקה תנצח בתחרות..". למשמע הדברים, חיך הרבי חיוך רחב, והתמלא בקורת רוח רבה.

רפואה על הדף

בשנת תשכ"ו, ר' יצחק הגיע לבית חיינו 770 - בסוף חודש אדר. בעת ההתנועות אצל הרבי בקש בנו

רוחות רעות

תרבותם... ולא ישא גוי אל גוי תרב ולא ילמדו עוד מלחמה."

ומימי יש"ו ועד הנה, כל העולם מלא חמס ושד, והנוצרים שופכים דמים יותר משאר האמות... וכמה יהיה קשה לה, אדוני המלך, ולפרשיה [אלה] אם לא ילמדו עוד מלחמה..."

היה זה בתקופת המלך הנוצרי חיימה הראשון מלך אראגון, כמאה שנה לאחר שנסתיימה תקופת תור הזהב של יהדות ספרד. יותר ממחצית ספרד כבר נכבשה חזרה בידי הנוצרים.

אך למרות שבהתחלה היה נראה ליהודים שגם תחת השלטון הנוצרי יהיה נתן לזכות בחסדם של השליטים, להקים ישיבות ומרכזי תורה, ולחיות חיי יהדות מלאים ללא הפרעה – כעת עננים שחורים הקדירו את שמי יהדות ספרד.

נזירים קתולים קנאים חדורי שנאה ליהודים, הגיעו לספרד הנוצרית והחלו להטיף למלכים מוסר, ולדרוש מהם שעליהם לאכף את חקי הנצרות האוסרת ליהודים למלאות משרות צבוריות, ומעמדם חייב להיות נמוך.

"על המלכים לנהג כלפי היהודים כפי שנהגו בשאר מדינות הנצרות! עלינו להפעיל לחץ על היהודים ולגרום להם שיתנצרו. וכפי שהיה בימי מסעי הצלב המהללים שעברו לא מזמן..." טענו הנזירים הקנאים.

הרוחות הרעות החלו לנשב, והדברים החלו להכנס באזני המלכים. הסימן ראשון לשנוי יחס המלכים כלפי היהודים היה ופוח זה.

המלך החליט שברצונו להזמין לארמונו שברצלונה את הרמב"ן, גדול היהודים שבארצו, להתנכח ולענות לשאלות שישאל אותו מומר יהודי, ממקורות היהדות, מן הגמרא ומן המדרשים המוכיחים כביכול את דברי ההבל של הנוצרים. בנוכחותם של ראשי כמונה וחבר שופטים שמונה ע"י המלך בעצמו.

המשך בעז"ה בשבוע הבא...

שנת הכ"ג

שעת לילה מאחרת. רבנו משה בן נחמן ירד מהמרפכה שהשיבה אותו מארמון המלך לבית בו שהה בשכונת היהודים. הוא נמצא כעת בברצלונה, הרחק מביתו שבעיר גירונה.

זהו היום השני לזכות עם המומר פאבלו קריסטיאנו שנערך בארמון המלך.

"ברוך השם, היום הופוח התנהל באפן יותר מצלח מאשר אתמול". הרהר הרמב"ן לעצמו לאחר שהביט על מה שתעד אמש מוכוחו, ותכף נגש להוסיף גם את אשר ארע ביום זה.

ובשורות הבאות באו הטענות החדות כתער, והגאונות בפשטותן של אותו גאון וקדוש – הרמב"ן:

"...אמר פראי פול [כך כנה הרמב"ן את המומר פאבלו קריסטיאנו]:

ותאמין שבא [אותו האישי – יש"ו]?

אמרת:

לא! אבל אני מאמין ויודע שלא בא, ולא היה אדם מעולם שאמר ולא שיאמרו עליו שהוא משיח מלבד יש"ו, ואי אפשר לי (להאמין) במשיחותיו.. שהנביא אומר במשיח: "ומשלו מים עד-ים ומנהר עד-אפסי-ארץ..." והוא לא היה לו ממשלה, אבל בחייו היה נרדף מאויביו ומתחבא מפניהם, ולבסוף נפל בידם ולא היה יכול להציל עצמו, איך יושיע כל ישראל? ואף אחרי מותו לא היה לו ממשלה, כי ממשלת רומא אינה בעבורו. וקדם שהאמינו בו היתה עיר רומא מושלת רב העולם, ולאחר שבאו באמונתו הפסידו ממשלות רבות. ועתה עובדי מוחמד (המסלמים) יש להם ממשלה יותר מהם!

וכן הנביא אומר שבזמן המשיח "לא ילמדו עוד איש את רעהו... דעו את ה' כי כלם ידעו אותי..." ואומר "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים". ואומר: "וכתתו

חותמת הרמב"ן

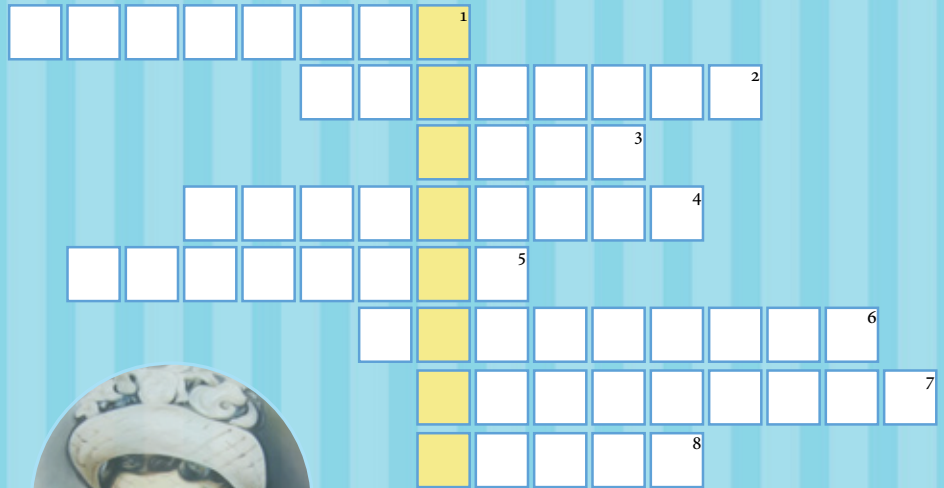

איור: מענדי בריל

הרבנית

הפעל לכתוב סט מצאו את השמות החסתיים בהצרות, ואלו את האור האמצעי

הצרות:

1. אַפֿת ה"צחח צָדק".
2. אַס הַרְפִּינִית חִיָּה מוֹפֶקָא.
3. הַסְבֵּתָא רַפָּה פֿל הַרְפִּינִית חִיָּה מוֹפֶקָא.
4. נְשִׂיא הַדּוֹר הַשְּׂבִיעִי.
5. אַב הַרְפִּינִית חִיָּה מוֹפֶקָא.
6. סְבֵתָה פֿל הַרְפִּינִית חִיָּה מוֹפֶקָא.
7. הָאָדָמוֹר הָרָאָנוּ.
8. אַפֿת הָאָדָמוֹר הַפִּי.

פתרונות ניתן לשלוח: ללוי גורליק, לכתובת המייל של העיתון, או להניח בתיבת 'החילי' ולהשתתף בהגרלת פרסים ביום שישי!

הידעת?

אָביו שֶׁל הַרְבֵּי, הַרְה"ג הַרְה"ח ר' לֵוִי יִצְחָק שְׁנַיִאוֹרְסוֹן, הָיָה בְּבֵית הַכֵּלָא הַכִּי גְדוֹל בְּבְרִית הַמוֹעֲצוֹת - צִיִּאֵלִי. צִיִּאֵלִי הוּא כְּפֹר נֶדָח בְּקִזְחֶסֶט. זֶה לֹא מְבַצֵּר, וְאִין מְסִבִּיבו שׁוּמְרִים, אֲדָ עֵדִין אִין לְאִישׁ סְכוּי לְבְרַח מִשָּׁם... מִשׁוּם שֶׁמְסִבִּיב לְכְּפֹר לְאוֹרֶךְ כְּפֹה מְאוֹת ק"מ הָיָה מְדַבֵּר עִם בְּצוֹת. הַבְּתִים בְּמִקּוֹם הַנְּדָח הָזֶה הָיוּ עֹשִׂיִים חֲמֹר, וְקִירוֹת הַבַּיִת הָיוּ תְּמִיד לְחִים וְרִטְבִּים. בְּקִיץ הָיְתָה הַשְּׂמֶשׁ לֹוֹהֶטת, וּמַעֲלָה צִחְנָה וְסִרְחוֹן שֶׁגָּרְמוּ לְמַחְלוֹת מְסִכְנוֹת שֶׁמְקַצְרוֹת חַיִּים, וּבְחֻרָף הָיָה קָר מְקַפֵּיא. לְמִקּוֹם זֶה הִגִּיעַ ר' לֵוִי יִצְחָק בִּי"ט שְׁבֹט ת"ש, כְּשֶׁיֵּרֵד גֶּשֶׁם.

והפעם מבקרים ב...
פטרבורג

נוטעליה מראה מקום*

2

המבנה הראשון שנבנה בה, הוא המבצר שבו נכלא האדמו"ר הזקן. הצאר אסר בנית בתי אבן ברוסיה עד שיגמרו את בנית העיר, ובכך הוא הביא, בכונה תחלה, הרבה סתמי אבנים מכל רחבי רוסיה שהגיעו בכדי לזרז את השמוש באבן.

בעקבות קרבת הפחות שהתנגדו לשלטוננו והמצב הפוליטי שהיה באותו הזמן, נאלץ ראש מחשלת רוסיה לעקר בשנת תרע"ח למוסקבה, מה שהפך אותה לעיר הבירה. בהתחלה היו כלם בטוחים שהמעבר הוא זמני, אך מוסקבה היא עיר הבירה עד היום הזה.

במלחמת העולם השנייה, פטרבורג - שאז הייתה לנינגרד - נכבשה ע"י הנאצים, אך לאחר מכן היא נבנתה מחדש והשתקמה. לזכר המלחמה הוקמה במרכז העיר "כפר הנצחון".

1

העיר פטרבורג היא העיר השנייה בגדלה בכל רוסיה, (פי שנים מניו יורק ופי 18 מפרז...), אחרי מוסקבה. היא נוסדה בשנת תס"ג והיתה עיר הבירה של רוסיה בין השנים ת"ע - תרע"ח. לכן בהרבה מן הספורים מתקופתו של הרבי הרש"ב - בזמן שהיו גזירות קשות על יהדות רוסיה - נשלח האדמו"ר הרבי"ץ דוקא לפטרבורג משום שהיא הייתה עיר הבירה.

בפטרבורג גרים אנשים שמושתיכים ליותר מפתים דתות וחוגים שונים! ביניהם: רוסים, טטרים, בלרוסים, יהודים ואוקראינים.

פטרבורג היא העיר הצפונית בעולם, שיש בה למעלה ממיליון אנשים. אכלוסית העיר מונה כ-6 מיליון נפשות. שמה השתנה די הרבה פעמים. פעם "סנקט ברג", לאחר מכן "פטרבורג" (על שם הצאר ששמו היה פטר), "לנינגרד" (על שם לינין ימ"ש) ולבסוף - "סנקט פטרבורג".

3

לקרם עור וגידים.

היו בה גם קהלות של קנטוניסטים - חילים שנטטפו מבית הוריהם לשרות בן 25 שנה בצבא הרוסי. על ידי זה השכיחו מהם כל סממן של יהדות. היו כאלו ששכחו את דבר יהדותם ואף המירו את דתם רחמנא ליצלן. אך היו אחרים שלמרות כל הענינים שעברו, למרות שלא ידעו דבר וחצי דבר בנוגע ליהדות מלבד עבדת יהדותם, לא נכנעו ועברו את 25 השנים בגבורה יהודית אמיתית. בשנת תרט"ו החלו כאלו ואחרים למלא את פטרבורג.

בשנת תרפ"ד הגיע הרבי הרבי"ץ לפטרבורג - לנינגרד, והפך אותה לבירת חסידות חב"ד למשך שלוש שנים.

בפטרבורג נמן למצא שטחים ישרים ורחבים, שטחים פתוחים, פארקים וגנים, פסלים ואנדרטות, תאטראות ובתי אופרה, טירות, ארמונות ומזאנונים.

באמצע הקיץ מתרחשת בה תופעת "הלילות הלבנים". בזמן זה השמש שוקעת מתחת לאפק למשך פרק זמן קצר ביותר, דבר שלא מפריע לאור לחגג שם. ממש "לילה כיום יאיר".

יהודים בפטרבורג

מיד עם היווסדה נאסר על יהודים שלא המירו את דתם להתגורר בפטרבורג. לאחר שנים התבטל חק זה והחיים היהודיים בה החלו

«УТИ СВОЕГО ОТЦА И СВОЮ МАТЬ!»

Эта заповедь обязывает человека заботиться о нуждах его родителей, следить, чтобы у них была пища, питьё, одежда. Кроме того, он должен обращаться к ним почтительно.

Р. Элизера спросили: «До какой степени человек обязан почитать своих отца и мать?» Он сказал: «Ответ на этот вопрос можно получить из происхождения с неевреем по имени Дама бен Нетина, жившим в городе Ашкелон. Однажды к нему пришли мудрецы, потому что они узнали, что он продаёт драгоценные камни, а им нужен был драгоценный камень для одеяния Первосвященника.

Хотя они предложили ему высокую цену, он предпочёл отказаться от денег, только бы не будить своего отца, под подушкой у которого лежал ключ к ларцу с алмазом. В награду за это Всевышний сделал так, что у него в хлеву на следующий год родилась красная корова, которая годилась в качестве особого редкостного жертвоприношения. Когда мудрецы пришли, чтобы купить её, Дама бен Нетина сказал: «Хотя я знаю, что вы заплатите любую цену, названную мной, я возьму только ту сумму, которую я потерял в прошлом году из-за желания почитать своего отца».

А р. Дими рассказал: «Однажды, Дама бен Нетина сидел в расшитой золотом одежде среди римской знати, когда вошла его мать и стала оскорблять и унижать его. Она сорвала с него одежду, ударила его по голове и плюнула в него. Он, однако, даже не пристыдил её».

А р. Абау приводил в пример своего сына Авимея как человека, который правильно выполнял заповедь почитания своих родителей. У Авимея было пять взрослых сыновей, но, когда его отец р. Абау стучал в дверь, Авимей никому не позволял её открыть, он сам бежал к двери. Однажды его

отец попросил воды. Когда Авимей принес её, отец уже спал, и Авимей стоял рядом, ожидая его пробуждения.

Награда за почитание своих родителей — долголетие в этом мире. Хотя основная награда за выполнение этой заповеди ожидает человека в мире грядущем, это также одна из заповедей, приносящих благо и в этом мире.

Когда цари народов услышали Первое Речение Всевышнего, они говорили: «Какой правитель хочет, чтобы его отвергли? Всевышний, как и любой другой царь, повелевает, чтобы Его признали».

Когда они услышали о Втором Речении, они сказали: «Неужели найдется правитель, который бы потерпел другую власть? Всевышний, как и все цари, хочет, чтобы поклонялись лишь ему одному. Вот почему Он постановил, что никто не должен служить другим богам!»

Не произвело на них впечатления и Третье Речение. Они заявили: «Какой царь захочет, чтобы его подданные ложно клялись его именем? Не хочет этого и Всевышний!»

О Шабате они высказывались: «Конечно, все цари хотят, чтобы им посвящали определённые дни!»

Но когда владыки услышали о заповеди почитания родителей, все они вознесли хвалу Всевышнему, признавая: «Как только кто-то из наших людей достигает высокого положения, он сразу отказывается от своих родителей. Всевышний мудр, Он повелел, чтобы все почитали своих родителей!»

Теперь цари поняли, что все заповеди Всевышнего были даны не для того, чтобы почитать Его, как они сначала думали, а ради блага самого человека.

«Алеф», «Бет», «Гимель», «Далет». И отдал им лист, сказав:

— Вот вам партнёрский договор.

Не поняли гости, что праведник хотел сказать этим, и очень удивились.

Заметив недоумение на их лицах, он им объяснил:

— В этих четырех буквах скрыта основа вашего успеха. «Алеф», «Бет», «Гимель», «Далет» — первые буквы слов из выражения: «Доверие (эмуна, «Алеф») — Благословение (браха, «Бет»), Кража (гнэва, «Гимель») — Нищета (далут, «Далет»)). Если вы будете вести дела доверяя друг другу — будут благословенны ваши дела, а если станете обкрадывать друг друга — придёт нищета...

«И не поднимайся по ступеням...»

Шмот, 20:23

Два ученика ешивы из города Лодзь, которые свысока относились к хасидам и их наставникам, сговорились вместе ехать к Ребе из Александра, чтобы подшутить над ним. Они собирались устроить розыгрыш, притвориться хасидами, пришедшими к Ребе за советом, а потом рассказывать своим товарищам про поездку как смешную байку.

Так и сделали.

Для того чтобы их не разоблачили, они оделись, как одеваются хасиды, и стали вести себя, будто они хасиды. Когда пришли они к Ребе, он их поприветствовал, но ничего им не сказал. Тогда ешиботники остались на субботу.

В воскресенье они снова пошли к Ребе, чтобы получить, как это принято у хасидов, «благословение расставания». Но на самом деле,

они хотели понаблюдать за его поведением и хасидским обычаем, чтобы потом подшучивать над этим.

Когда пришли самозванцы к праведнику, спросил он их:

— Учили ли вы Тору хоть раз?

Это показалось им насмешкой, потому что мнили они о себе, что нет им подобных по знанию письменной Торы и грамматики святого языка. Подумал каждый про себя: «Он спрашивает учили ли мы Тору, да ведь он ничего не знает и вообще не разбирается в людях». А вслух ответили: «Конечно».

Тогда Ребе спросил:

— Знаете ли вы стих из недельной главы «Итро»: «И не поднимайся на мой жертвенник по ступеням»?

— Конечно, — ответили.

Тогда Ребе попросил сказать комментарий на этот стих. Ешиботники, посмеиваясь про себя, сказали комментарий. Но ответил им Ребе:

— Объяснение не такое. Я растолкую вам этот стих. «По ступеням» («бэмаалот») означает то же самое, что и в стихе «если кто-нибудь злоупотребит («тимьоль мааль»))» (Ваикра, 5:15), а «жертвенник» («мизбеах») — это праведник, ведь он приносит в жертву («зовеах») Всевышнему своё влечение к наслаждениям этого мира. И значение стиха будет таким — «не ходи с лукавством, злоупотребляя («лимьоль мааль») праведником, чтобы он не открыл твою наготу» — это означает, что если ты не слушаешься и придёшь к праведнику с хитростью, затаив против него недоброе, то откроется «твоя нагота» и те безобразия, которые не подобают делать и которых стыдятся.

Когда услышали ешиботники слова праведника, страх приковал их к месту, сердца их «растаяли,

«Почитай отца своего и мать свою»

Благочестивый р. Авраам Шейнис из Шклова когда-то был большим противником хасидизма. Однако случилось так, что он сблизился с хасидами, стал изучать хасидут и всей душой привязался к Альтер Ребе, автору книги «Тания».

Когда отец р. Авраама и вся его семья узнали о том, что он «похищен сектой», и находится в Лиозно, среди хасидов, то стали оплакивать его как умершего, порвали на себе одежды в знак траура и разулись. Печаль их была так велика, что не желали они утешиться. А расстроенный отец р. Авраама написал адмору, чтобы тот отослал его сына домой, а если он этого не сделает, то ещё пожалеет.

Тогда р. Авраам написал отцу письмо, в котором говорилось, что он готов приехать домой при одном условии: родственники дадут строгое обещание раввину города, гаону р. Эниху Шиху, что не причинят ему никакого зла, и раввин сам сообщит ему, что он получил такое обещание.

Отец выполнил просьбу сына. Получив письмо от раввина, р. Авраам вернулся домой. Его отец и другие митнагдим были верны своему строгому обещанию и не причинили ему никаких бед. Только отношение к р. Аврааму с их стороны было отчужденным, они старались не общаться с хасидом, и он сидел на чердаке один и учился. Но так не могло долго продолжаться, гаон р. Эних сказал отцу р. Авраама, чтобы тот не отдалял своего сына, потому что он не свернул, упаси Б-г, с истинного пути.

Р. Авраам снова поехал в Лиозно. С ним поехали ещё несколько человек и тоже стали хасидами, полюбив хасидское учение и Альтер Ребе.

По прошествии некоторого времени р. Авраам овдовел, и адмор предложил ему жениться на его дочери. На что р. Авраам ответил, что, конечно, он тоже желал бы этого, но он хочет сначала спросить мнение своего отца. Так и поступил, написав письмо. И вот что ответил ему отец:

— Я знаю, что ты настолько привязан к своему учителю, что даже если бы он предложил взять в жены еврейскую служанку из его работниц, ты был бы счастлив, а что уж говорить, когда он хочет выдать за тебя свою дочь. По-твоему, она, конечно, дочь мудреца, и по закону ты не обязан слушать меня, а раз так, то зачем мне препятствовать тебе, чтобы ты, упаси Б-г, преступил моё распоряжение? А по сему и я тоже согласен, и пусть Всевышний пошлёт тебе удачу.

И тогда р. Авраам женился на дочери Ребе, и стал «хатан хамелех» — зятем царя.

«Не кради»

Шмот, 20:13

Однажды пришли к святому р. Мейеру из Перемышлян два еврея, которые собирались стать партнерами в одном деловом предприятии и попросили у него благословения, чтобы их партнерство было удачным. Сказал им праведник:

— Вы уже написали партнерское соглашение?

Те ответили:

— Ещё нет.

— Если так, — сказал им снова праведник. — Я напишу для вас партнёрский договор.

Он взял чистый лист и написал четыре буквы:

גנב קדוש

